

Pohjois-Pohjanmaan huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden edistäminen aluekehittämisen keinoin

Hankkeen tiivistelmä:

Hankkeen keskeiset tavoitteet

Turvallisuus ja huoltovarmuus ovat nousseet myös alueiden elinvoimaisuuden näkökulmasta uudeksi kysymykseksi. Muuttunut geopolitiikka ja turvallisuustilanne edellyttävät huoltovarmuuteen ja kokonaisturvallisuuteen liittyvien asioiden tarkastelua. Kokonaisturvallisuus on suomalaisen varautumisen yhteistoimintamalli, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistyönä. Pohjois-Pohjanmaan liitto on lakisääteinen aluekehitysviranomainen, joten on luontevaa, että maakuntaliitto tarkastelee ao. asioiden tukemista aluekehittämisen sisältöjen, toimeenpanon ja välineiden kehittämisen ja kohdentamisen näkökulmista.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman painopistevalinnoilla on lukuisia yhtymäpintoja kokonaisturvallisuuteen ja huoltovarmuuteen. Kehittämisen kärjistä mm. digitaaliset palvelut ja tuotteet, terveysteknologia, energiantuotanto ja varastointi, älykäs elintarviketuotanto ja biotalous sekä vesiosaaminen ovat kokonaisturvallisuuden kannalta oleellisia sisältöjä. Maakunnassa on myös kyberturvallisuuteen ja puolustusteollisuuteen liittyvää osaamista ja yritystoimintaa. Näitä sisältöjä on tarkasteltava huoltovarmuuden edistämisen näkökulmasta.

Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta kytkeytyvät yhä tiiviimmin ja moninaisemmin turvallisuuspolitiikan kysymyksiin. Turvallisuuspolitiikassa teknologioiden merkitys on kasvanut. Samalla monia teknologioita hyödynnetään sekä siviili- että sotilaskäytössä. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta ja niihin liittyvä osaaminen ovat myös tärkeässä roolissa, kun pyritään vastaamaan globaaleihin murroksiin ja niistä nouseviin turvallisuushaasteisiin. TKI-toiminnan näkökulmasta turvallisuus- ja puolustustilanteen muutoksella ja Suomen Nato-jäsenyys avaavat uusia TKI-rahoitusmahdollisuuksia, jotka on selvitettävä.

Logistiikan ja saavutettavuuden tarkastelussa huoltovarmuuden näkökulmasta on huomioitava kotimarkkinat, ulkomaankauppa ja kansainväliset yhteydet ja otetaan huomioon eri kuljetusmuotojen väliset rajapinnat, kuten satamat, lentoasemat, logistiikkakeskukset ja terminaalit. Logistiikan kehittämiseen on käytettävissä myös aluekehittämisen välineitä, kuten JTF-rahoitus bio- ja puuterminaalien osalta, tai military mobility - EU-rahoitus. Koko Suomen huoltovarmuuden kannalta tärkeä maayhteys länteen on pohjoisen kautta. Toimivat raide- ja maantieteyhteydet ovat huoltovarmuuden, turvallisuuden ja elinkeinoelämän kannalta tärkeitä. Yhteistyötä Ruotsin ja Norjan kanssa on tiivistettävä niin turvallisuudessa kuin elinkeinoissakin.

Myös Ukrainan jälleenrakentamisen vaikutuksia on tarpeen ennakoida. Jälleenrakennus tarjoaa liiketoimintamahdollisuuksia mm. rakentamisessa. On tarpeen selvittää, miten hankkeet etenevät ja miten maakunnan toimijat pääsevät niihin mukaan.

Väestön kannalta huoltovarmuus ja kokonaisturvallisuus näkökulma liittyy mm. väestön toimintakykyyn ja palveluihin, toimeentuloon ja työllisyyteen, uuden oppimiseen ja tilanteeseen sopeutumiseen, kriisinhallintakykyyn sekä sisäiseen turvallisuuteen. Maakuntaohjelmassa painottuu mm. lasten, nuorten ja perheiden tukeminen muutos- ja kriisitilanteissa sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen osana kuntien ja maakunnan johtamista, toimintaa ja yhteistyötä.

Tavoitteena on, että hankkeen tuloksena syntyy Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden näkökulmasta.

Lisätietoja:

Päivi Keisanen, p. 050 431 0605, paivi.keisanen@pohjois-pohjanmaa.fi

Toteuttaja: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Hankkeen kustannusarvio 35 000 €, AKKE-tuki 27 000 €

Toteutusaika: 1.5.-30.11.2023.